

D E C I Z I E

01 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Filincova

Judecătorii – Dumitru Mardari, Tamara Chișca-Doneva,

Galina Stratulat, Maria Ghervas

examinînd recursul declarat de către Societatea de Asigurări-Reasigurări
„Moldcargo” Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cibotărică
Victor către Societate de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni
privind încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014, prin care
a fost respins apelul declarat de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo”
Societate pe Acțiuni și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30
iunie 2014,

c o n s t a t ă:

La 20 iulie 2012, Cibotărică Victor a depus cerere de chemare în judecată
către SA „Moldcargo” privind încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de
15000 euro, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul Cibotărică Victor a indicat că, la 12
octombrie 2010, a încheiat cu S.A „Moldcargo” contractul de asigurare facultativă
a autovehiculelor, echipamentului suplimentar, șoferului și pasagerilor de accident
sub nr. 492/2010, conform condițiilor căruia, reclamantul a achitat prima de
asigurare în sumă de 1200 euro cu stabilirea sumei asigurate pentru asigurarea
autovehiculului în valoare de 15000 euro.

Mai indică că, la 27 aprilie 2011, în baza contractului de locațiune, încheiat
între reclamant și Dubăları Andrei, s-a transmis în folosință pe o perioadă de 24
ore, automobilul de model CHRYSLER SEBRING, n/î KAN 120, care prin
escrocherie a fost sustras de către Dubăları Andrei în complicitate cu alte persoane.

Astfel, invocă reclamantul că în virtutea circumstanțelor descrise, conform
punctului 8.27 al contractului de asigurare facultativă a autovehiculelor,
echipamentului suplimentar, șoferului și pasagerilor de accident sub nr. 492/2010, a
survenit cazul asigurat.

Reclamantul afirmă că i-a pus la dispoziție companiei de asigurare toate
documentele necesare pentru achitarea despăgubirii și anume: copia cererii din

29.07.2011, copia răspunsului pîrîtlui, copia ordonanței privind începerea urmăririi penale, copia ordonanței de punere sub învinuire a cet. Dubăları Andrei, copia răspunsului de la procuratura sec. Buiucani, copia poliței de asigurare, copia certificatului de înmatriculare, copia contractului de locațiune și a actului de primire-predare a bunului, însă, compania de asigurare nu a achitat reclamantului despăgubirea de asigurare pînă la data depunerii prezentei acțiuni în instanță.

Mai indică că odată cu prezentarea actelor susmenționate s-a solicitat de la S.A „Moldcargo” și achitarea despăgubirii de asigurare stabilită în contract, totodată, compania de asigurare fost informată că în cazul neachitării, reclamantul își rezervă dreptul la perceperea penalității în conformitate cu Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 iunie 2006.

Reclamantul consideră că pîrîtul S.A „Moldcargo” prin răspunsul său din 05 iunie 2012, în care face o generalizare a principiilor Codului penal, al Constituției și a drepturilor sale la regres, a refuzat să achite despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate reclamantului, și prin urmare, S.A „Moldcargo” a încălcat prevederile contractului încheiat între părți, cît și drepturile reclamantului.

Reclamantul a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitînd încasarea penalității în sumă de 51489 lei.

Reclamantul Cibotărică Victor solicită încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 15 000 euro, încasarea penalității în sumă de 51489 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014, a fost admisă acțiunea înaintată de către Cibotărică Victor, a fost dispusă încasarea de la S.A „Moldcargo” în beneficiul lui Cibotărică Victor, suma debitoare echivalentă cu 15 000 euro, precum și suma de 51489 lei cu titlu de penalitate și suma de 8885, 46 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014, a fost respins apelul declarat de SA „Moldcargo” și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014.

La 12 martie 2015, SA „Moldcargo” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014 și a hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014, cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Cibotărică Victor.

În motivarea cererii de recurs, recurentul SAR „Moldcargo” SA a invocat că decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014 și hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014 sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece au fost emise cu aplicare eronată a normelor de drept material și a normelor de drept procedural.

La 02 aprilie 2015, Cibotărică Victor a depus referință la recursul declarat de către SA „Moldcargo”, solicitînd recunoașterea recursului ca inadmisibil.

La 30 aprilie 2015, SAR „Moldcargo” SA a depus un supliment la recursul declarat la 12 martie 2015, împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014 și a hotărîrii Judecătoriei

Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Cibotărică Victor.

La 28 mai 2015, Cibotărică Victor a depus referință la recursul concretizat declarat de către SA „Moldcargo”, solicitând recunoașterea recursului ca inadmisibil.

La 25 iunie 2015, SA „Moldcargo” a depus cerere de completare a motivelor recursului, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014 și a hotărârii Judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Cibotărică Victor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei contestate din considerentele menționate *infra*.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Din materialele dosarului rezultă că, la 12 octombrie 2010, între SA “Moldcargo” SRL în calitate de asigurător, pe de o parte și Cibotărică Victor în calitate de asigurat, pe de altă parte, a fost încheiat contractul nr. 492/2010 de asigurare facultativă a autovehiculelor, echipamentului suplimentar, șoferului și pasagerilor de accidente(f.d. 6).

Astfel, obiectul contractului susmenționat este asigurarea intereselor patrimoniale ale asiguratului ce țin de posesia, folosirea, administrarea și transmiterea în locațiune(chirie) a vehiculului de marca și modelul CHRYSLER SEBRIN n/î KAN 120, anul producerii 2010(f.d. 6).

Conform pct. 4.1.2 al contractului nr. 492/2010 de asigurare facultativă a autovehiculelor, echipamentului suplimentar, șoferului și pasagerilor de accidente, *inter alia*, unul din riscurile asigurate a prezentului contract reprezintă furtul, adică furtul, jaful, tâlhăria, escrocheria, delapidarea și răpirea autovehiculului, a părților componente sau a pieselor acestuia, precum și daunele cauzate ca urmare a faptelor indicate.

Conform pct. 6.1 al contractului susmenționat, suma asigurată pentru asigurarea autovehiculului constituie suma de 15 000 euro, iar conform pct. 6.2, prima de asigurare pentru asigurarea autovehiculului constituie suma de 1 200 euro.

La 27 aprilie 2011, Cibotărică Victor în calitate de locatar, pe de o parte și Dubăları Andrei în calitate de locatar, pe de altă parte, au încheiat contractul de locațiune nr. 23, prin care Cibotărică Victor a transmis cu titlu oneros(chiria) lui Dubăları Andrei în posesiune și folosință temporară automobilul marca și modelul CHRYSLER SEBRING n/î KAN 120 (f.d. 11-12).

Din ordonanța privind începerea urmăririi penale din 07 septembrie 2011, reiese că, la 27 aprilie 2011, Dubăları Andrei aflându-se pe str. Alba Iulie 81/4 mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul încheierii unui contract de locațiune cu Cibotărică Victor, al unui automobil de model “CHRYSLER SERBING”, anul

fabricării 2010, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Manole Andrian și alte persoane, au primit în folosință automobilul dat, după care obligațiile asumate în contract nu le-a respectat, dobândind ilicit automobilul la prețul de 15000 euro(f.d 14).

Prin cererea reprezentantului păgubitului Cibotărică Victor, Serghei Chiosa, ultimul a solicitat în legătură cu survenirea cazului asigurat, achitarea de către asiguratorul SA „Moldcargo” a despăgubirii de asigurare(f.d. 15).

La data de 02 noiembrie 2011, SA „Moldcargo” a solicitat de la Cibotărică Victor prezentarea documentului de învinuire a persoanei vinovate(f.d. 16).

Ulterior, la 01 iunie 2012, Cibotărică Victor a depus o cerere suplimentară prin care a prezentat ordonanța de punere sub învinuire a cet. Dubăları Andrei, iar prin răspunsul SA „Moldcargo” din 05 iunie 2012, Cibotărică Victor a fost informat că asiguratorul va fi întemeiat de a achita despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate proprietarului automobilului marca și modelul CHRYSLER SEBRING n/î KAN 120 doar la prezentarea unei hotărâri a instanței de judecată, prin care făptuitorii vor fi recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod Penal(f.d. 20).

Astfel, la 20 iulie 2012, Cibotărică Victor a depus cerere de chemare în judecată către SA „Moldcargo” privind încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 15000 euro, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată(f.d. 4-5).

Examinînd pricina în fond, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii acțiunii înaintate de Cibotărică Victor, iar instanța de apel examinînd pricina în apel, s-a pronunțat în favoarea respingerii apelului depus de SA „Moldcargo” și menținerii hotărârii primei instanțe.

Astfel, contrar argumentelor recurentului, instanța de recurs consideră că starea de fapt reținută și de drept apreciată de instanța de apel concordă circumstanțelor stabilite și probelor administrate în cauză.

Instanța de apel, în timpul judecării cauzei, corect a stabilit temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform pct. 8.27 al contractului nr. 492/2010 din 12 octombrie 2010, de asigurare facultativă a autovehiculelor, echipamentului suplimentar, șoferului și pasagerilor de accident, în caz de furt, jaf, tâlhărie, escrocherie, delapidare, răpire totală a autovehiculului, dacă în dosar nu este bănuit, învinuit, inculpat, cercetat sau altfel acuzat Asiguratul, Beneficiarul sau persoanele admise la conducerea mijlocului de transport, atunci despăgubirea de asigurare se va acorda în maxim 60 zile de la data prezentării tuturor documentelor necesare care confirmă producerea cazului asigurat și lipsa acuzațiilor față de persoanele enumerate mai sus, cu excepția persoanelor care în baza contractului de locațiune încheiat cu asiguratul au dreptul de posesie și folosință temporară asupra autovehiculului separat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel corect a reținut că, instanța de fond corect și întemeiat a admis cererea de chemare în judecată depusă de Cibotărică Victor, din considerentul că asiguratorului i-au fost prezentate toate înscrisurile necesare în vederea achitării despăgubirii de asigurare.

Or, din materialele dosarului se atestă cu certitudine că a survenit riscul asigurat prevăzut la pct. 8.27 al contractului nr. 492/2010 din 12 octombrie 2010, de asigurare facultativă a autovehiculelor, echipamentului suplimentar, șoferului și pasagerilor de accident, iar Cibotărică Victor a prezentat documentele solicitate de către SA „Moldcargo” întru încasarea despăgubirii de asigurare prevăzute de contractul de asigurare menționat, și anume ordonanța de punere sub învinuire a lui Dubălari Andrei și răspunsul Procuraturii sec. Buiucani mun. Chișinău prin care Cibotărică Victor a fost înștiințat despre faptul finisării urmăririi penale și transmiterii cauzei penale în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău.

Mai mult ca atât, Colegiul reține că prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 martie 2014, a fost încetat procesul în privința lui Dubălari Andrei, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 45, 190 alin. (5) Cod Penal, precum și admisă acțiunea civilă a lui Cibotărică Victor prin care s-a încasat în mod solidar de la Nasaev Ruslan Hasan și Dubălari Andrei în folosul lui Cibotărică Victor prejudiciul material în sumă de 253350 lei, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2014, a fost casată sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 martie 2014, în partea încetării procesului penal și a fost pronunțată în această parte o nouă hotărâre prin care Dubălari Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 190 alin. (5) Cod Penal, iar în partea admiterii acțiunii civile dispozițiile sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 martie 2014 au fost menținute.

Totodată, prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 mai 2014, Manolii Andrian a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod Penal, iar acțiunea civilă depusă de Cibotărică Victor a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirii cuvenite să hotărască instanța civilă.

Conform art. 1329 Cod Civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei, dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă asiguratul renunță la pretențiile sale față de terț sau la drepturile care constituie temeiul acestor pretenții, asigurătorul este scutit de la plata acelei părți din despăgubire pe care ar fi putut-o pretinde, în măsura existenței temeiurilor, de la terț.

Conform pct. 8.31 din contractul nr. 492/2010 din 12 octombrie 2010, de asigurare facultativă a autovehiculelor, echipamentului suplimentar, șoferului și pasagerilor de accident, dacă asiguratul după despăgubirea de către asigurator a daunelor, a primit compensație de la persoana vinovată în producerea accidentului, el este obligat în termen de 10 zile să restituie asigurătorului despăgubirea de asigurare primită.

Prin prisma prevederilor normei legale citate *supra*, instanța de recurs respinge ca neîntemeiate argumentele recurentului precum că, în cazul menținerii în vigoare a deciziei Curții de Apel din 17 februarie 2015, intimatul va încasa valoarea automobilului în mărime de 253 350, 00 lei atât de la asigurătorul SA „Moldcargo”

în temeiul acestei decizii, precum și va încasa aceiași sumă în mod solidar de la Nasaev Ruslan și Dubădari Andrei în temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2014.

Or, asiguratul Cibotărică Victor în conformitate cu art. 1329 Cod Civil, are dreptul de a cere plata despăgubirii de asigurare fie de la asigurator, fie de la persoana responsabilă de cauzarea daunei, însă acest drept nu poate fi exercitat față de ambii de către asigurat, deoarece el ar obține o despăgubire mai mare decât valoarea bunului sau cuantumul daunei, ceea ce este inadmisibil în asigurarea de bunuri.

Respectiv, odată ce asiguratorul SA „Moldcargo” v-a achita lui Cibotărică Victor plata despăgubirii de asigurare, primul în limitele despăgubirii plătite se v-a subroga în drepturile lui Cibotărică Victor și va avea un drept de creanță față de persoanele responsabile de survenirea riscului asigurat.

Iar, în cazul în care Cibotărică Victor v-a încasa neîntemeiat plata despăgubirii de asigurare și de la Nasaev Ruslan și Dubădari Andrei, urmează a fi aplicate prevederile pct. 8.31 al contractului susmenționat, care reglementează expres această situația și reprezintă o garanție că Cibotărică Victor nu v-a încasa de două ori suma de 253 350, 00 lei, ce constituie valoarea automobilului.

Conform art. 60 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

Cu trimitere la prevederile normelor legale suscitade urmează a fi respinse argumentele recurentului precum că, odată ce asiguratorul are dreptul de a reține franșiza deductibilă în mărime de 10%, suma despăgubirii de asigurare nu poate depăși 13 500 euro.

Or, examinând materialele dosarului Colegiul reține că pe tot parcursul procesului pîrîtul SA „Moldcargo” nu a înaintat o asemenea pretenție, respectiv dispunerea reținerii franșizei deductibile în mărime de 10%, din oficiu de către instanțele judecătorești, ar contravine prevederilor art. 60 alin. (4) Cod de procedură civilă și ar duce la încălcarea drepturilor reclamantului.

Conform art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asiguratorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii.

În această ordine de idei, Colegiul consideră că urmează a fi respinse și argumentele recurentului precum că, decizia recurată este neîntemeiată și cu privire la încasarea penalităților în sumă de 51 489 lei, deoarece invocă că termenul de achitare a despăgubirilor de asigurare începe a curge din data emiterii unei hotărâri definitive pe marginea dosarului penal, la caz de la 17 noiembrie 2014.

Or, odată ce instanța de recurs a reținut *supra* că Cibotărică Victor a dobîndit dreptul de a solicita plata despăgubirii de asigurare la prezentarea tuturor documentelor necesare în acest sens, respectiv anume de la data prezentării documentelor urmează a fi calculate penalitățile din suma despăgubirii, adică de la data de 01 iunie 2012(f.d. 19).

Astfel, Colegiul consideră că instanțele judecătorești corect au stabilit perioada pentru care urmează a fi încasate penalitățile din suma despăgubirii și în consecință întemeiat au stabilit suma ce urmează a fi încasată de la SA „Moldcargo” cu titlu de penalitate, și anume suma de 51489 lei.

În acest sens, Colegiul consideră că a tratat în mod distinct, toate argumentele esențiale pentru soluționarea cauzei invocate de către recurentul SA „Moldcargo”.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că atât instanța de apel cât și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind probele administrate în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă a emis o hotărâre legală.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt legale și întemeiate, iar argumentele invocate de SA „Moldcargo” în cererea de recurs nu au suport legal și poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cibotărică Victor către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni privind încasarea sumei,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Dumitru Mardari

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat

Maria Ghervas